

GYMNÁZIUM, PRAHA 6, ARABSKÁ 14

JAK PSÁT ROČNÍKOVOU PRÁCI

URČENO PRO VNITŘNÍ POTŘEBU GYMNÁZIA

JAKO MATERIÁL DOPORUČENÝ STUDENTŮM

2. ROČNÍKU

SESTAVIL

JAKUB ŽYTEK

PRAHA 2015

A) Text ročníkové práce

Dovolíme-li si volně parafrázovat jeden Aristotelův výrok, *látka si sama vynucuje způsob zpracování*; je tedy nemožné jednotně stanovit závaznou délku vaší ročníkové práce, neboť každé téma je specifické a žádá si originální způsob, jak je uchopit a zpracovat. Zvolte si takové téma ročníkové práce, které vás zajímá a motivuje.

1. Rozsah a obsah práce

1. 1. Délka práce by měla být přiměřená zvolenému tématu, tj. měla by téma zpracovat dostatečně obsáhle a neopomíjet žádné podstatné body. Naopak příliš povrchní či obecné zpracování je nedostatečné.
1. 2. Při psaní práce jsou zcela nezbytné průběžné konzultace s vedoucím práce. Vyhnete se tak případným nedorozuměním při hodnocení práce.
1. 3. Očekává se, že standardní rozsah práce se bude pohybovat mezi 20-30 normostranami vlastního textu (1 normostrana = 1800 znaků). K typografickému zpracování vizte oddíl C: *Formální úprava textu práce*.
1. 4. Konkrétní téma ale nevylučuje, že práce nemůže být kratší než podle vymezení (např. experimentální práce z fyziky) či delší (práce z historie).
1. 5. Přílohy, seznam literatury a poznámky pod čarou se do rozsahu práce nezapočítávají.
1. 6. Do rozsahu se rovněž nezapočítávají obsáhlé citace z pramenů a sekundární literatury, pokud jsou v práci uvedeny.

2. Použité metody

2. 1. Použité metody vyplývají z tématu, zaměření a cíle práce, mohou se tedy výrazně lišit při zpracovávání tématu z české literatury, psychologie, programování či biologie. Konkrétní postup se zpravidla odvíjí dohody s vedoucím práce.
2. 2. Ve své práci prokazujete, že jste schopni práce s prameny a odbornou literaturou (jejich zhodnocení a kritika, aplikace cizích závěrů na svůj materiál) a že umíte náležitě citovat a zdrojovat.
2. 3. Ve své práci prokazujete, že jste schopni samostatného myšlení nad zvoleným tématem: práce není pouhým kompilátem, ale vyjadřujete v ní svůj názor nebo tvrzení, které dokážete podepřít konkrétními argumenty či výsledky experimentů. U experimentálních prací nebo prací, při nichž využíváte dotazníková šetření, jste schopni formulovat hypotézu, ověřit ji a vyvodit závěr/y.
2. 4. Ve své práci prokazujete, že jste s to téma práce tvůrčím způsobem zpracovat: právě vy postupně vtisknete práci jedinečnou podobu, která se odvíjí od tématu (jste schopni téma v některých bodech rozšířit anebo zúžit, uvést je do širšího kontextu apod.).

B) Struktura práce

Každá práce se vyznačuje základní obecnou strukturou, již je při psaní potřeba respektovat. Následující soupis uvádí hlavní body ročníkové práce a podrobněji je vymezuje.

1. *Titulní strany*: jsou předepsanou součástí práce (vizte přílohu se vzorem první i druhé titulní strany). Přináší nejzákladnější údaje o práci (autor, téma, vedoucí apod.).
2. *Čestné prohlášení*: je předepsanou součástí práce (opět vizte vzor v příloze). Podpisem stvrzujete originalitu a autenticitu práce.
3. *Poděkování*: je možnou a předpokládanou, ale nikoli nezbytnou součástí práce. Mělo by být krátké, výstižné a konkrétní. Příklad takového poděkování je uveden v příloze.
4. *Anotace práce*: je nezbytnou součástí práce. Anotace přináší základní vymezení tématu ročníkové práce a nastiňuje její obsah. Poskytuje čtenáři nejpodstatnější informace o práci – měla by proto pokrývat všechny klíčové body, může naznačit také závěr práce. Její délka by neměla překročit 5-6 vět (jeden odstavec). Příklad uveden v příloze.
5. *Obsah*: je nezbytnou součástí práce. Obsah umožňuje čtenáři orientaci v textu práce, proto odpovídá jednotlivým kapitolám a podkapitolám, je přehledný a graficky dobře zpracovaný. Způsob uvádění kapitol (jejich číslování) není striktně vymezen, předpokládá se obvyklé číslování systémem 1. (kapitola), 1. 1. (podkapitola), 1. 1. 1 (dílčí body).
6. *Úvod*: je předpokládanou součástí práce. Má sloužit jako uvedení do tématu i obsahu práce. Často se stručně zmiňuje také o motivaci autora, o důvodech, které ho k sepsání práce vedly. Pozor! Úvod píšeme paradoxně až nakonec, protože až po dokončení práce ji vlastně můžeme kvalifikovaně zhodnotit jako celek.
7. *Vlastní text práce*: tvoří těžiště ročníkové práce a východisko jejího hodnocení. Je přehledně strukturován a členěn na jednotlivé kapitoly a podkapitoly; odvíjí se od autorova zpracování zvoleného tématu. Text je sdělný a srozumitelný, je psán bez gramatických chyb a je prost stylistických nedostatků.
8. *Závěr*: je nezbytnou součástí práce. Jedno latinské rčení praví, že *finis coronat opus*, tj. konec korunuje dílo, a korunou ročníkové práce je právě její závěr. Závěr shrnuje nejdůležitější zjištění, k nimž jste během práce dospěli, a připojuje váš komentář k nim (jejich hodnocení). Nejedná se tudíž jen o pouhý shrnující soupis, ale o celkové zhodnocení vašeho snažení a zaujetí stanoviska k vlastní práci. Protože závěr práci skutečně uzavírá, je posledním místem, kde můžete ještě zapůsobit na vedoucího a oponenta – nepodceňujte proto jeho váhu.
9. *Seznam použité literatury*: tvoří nutnou součást práce. K jeho uspořádání vizte níže oddíl C, bod 5.
10. *Přílohy*: jsou možnou, ale nikoliv nezbytnou součástí práce. Mohou obsahovat např. plná znění textů, z nichž se v práci cituje jen jistá část, fotografie, znění dotazníků použitých při výzkumu, protokoly o laboratorních pozorováních aj. Přílohy bývají číslovány nebo označeny písmeny abecedy.

C) Formální úprava textu práce

Při formální úpravě textu je nutno dodržovat předepsaná typografická i gramatická pravidla. Využívejte prosím automatické korekce chyb v co nejvyšší míře.

1. Základní nastavení

1. 1. Doporučený font RP: Times New Roman, Georgia nebo Calibri (jednotný pro celý text).
1. 2. Velikost písma 12, řádkování 1,5 (jednotně pro hlavní text). Pro nadpisy kapitol použijte písmo velikosti 18, pro poznámky pod čarou písmo velikosti 10.
1. 3. Formát stránky: levý okraj 3,5 cm (vazba), ostatní okraje 2,5 cm.
1. 4. Názvy kapitol **tučně** (velikostí 18), bez tečky na konci.
1. 5. Stránky práce jsou číslovány (nejlépe dole uprostřed či vlevo).
1. 6. Titulní a další strany práce (až po anotaci včetně) se číslem neoznačují, číslo se uvádí až od strany s obsahem.
1. 7. Text práce je členěn do odstavců (nelze psát text *in continuo*), které se odsazují tabulátorem.
1. 8. Hlavní kapitoly práce začínějte vždy na nové stránce (vloďte Konec stránky).
1. 9. Pro detailní informace o formátu citací a odkazů si prostudujte 4. podkapitolu této části (*Citace a odkazy*).

2. K některým typografickým náležitostem detailněji:

2. 1. Mezera se píše za každým interpunkčním znaménkem, naopak před ním se nepíše (*odešel, až když musel*).
2. 2. Názvy literárních děl, historických dokumentů, odborných publikací, filmů apod. uvádějte v textu *kurzívou* (např. „Ve filmu *Poslání z Jericha* představuje J. Menzel...“).
2. 3. *Kurzívu* lze užít též pro zdůraznění pojmu v textu, při uvedení cizojazyčného termínu apod. Pro zdůraznění lze použít také písmo **tučné**, je ale nutno dbát, aby rozdílný řez písma nebyl na překážku plynulému čtení a orientaci v textu.
2. 4. Nevyžaduje-li to přímo charakter práce, slova v textu nepodtrhávejte.
2. 5. Používejte primárně kulaté závorky (), nikoliv lomítka //.
2. 6. Uvozovky, které budete v textu používat pro citace z literatury, používejte podle českého úzu takto: „“ (není-li jazykem práce angličtina). Pokud budete citovat z díla takovou ukázkou, v níž se rovněž cituje, nahraďte dvojité uvozovky původní citace uvozovkami jednoduchými („nezdá se, že by tento „umělec“ dosáhl výraznějšího úspěchu“).

2. 7. Apostrof se značí takto: ’, nikoliv takto ‘.
2. 8. Slova na konci řádku nerozdělujte, použijte automatické zarovnání textu do bloku.

3. Obrazová doplnění textu:

3. 1. Obrázky, grafy a tabulky vkládejte přímo do textu na místo, kam podle smyslu textu patří (nevyžaduje-li charakter práce jiné řešení).
3. 2. Pokud však velikost obrázku, grafu či tabulky překračuje polovinu stránky, je možné umístit je do příloh.
3. 3. Obrázky, grafy a tabulky by měly být číslovány (pojmenovány) a musí se na ně odkazovat v textu.
3. 4. Pokud nejste autory obrázku či fotografií, musíte i u nich uvést zdroj (lze souhrnně v závěru práce, za soupisem citované literatury a pramenů).
3. 5. Font textu v tabulkách by měl být pokud možno jednotný a shodovat se se základním fontem textu.
3. 6. Obdobně by měly mít obrázky či fotografie v textu stejné rozlišení.

4. Citace a odkazy

Správné a funkční citace z pramenů i sekundární literatury jsou nezbytnou součástí dobré ročníkové práce. Způsob citací, který zde překládáme a doporučujeme, je v českém odborném kontextu jakýmsi prototypem, a proto ho považujeme za ideální východisko. V praxi se samozřejmě můžete setkat s jeho obměnami podle konkrétního oboru, periodika atd.

4. 1. Citace z pramenů i sekundární (odborné) literatury vyznačujeme *vždy*, jinak hrozí riziko plagiátorství.
4. 2. Citace značíme pomocí uvozovek „“, citát v citátu (viz výše bod 2. 6.) pomocí jednoduchých uvozovek , ‘.
4. 3. Pokud je citace rozsáhlá (např. jde o úryvek uměleckého díla, pasáž z dokumentu apod.), lze citovaný úryvek vyznačit kurzívou jako celek a odsadit ho jako samostatný odstavec práce (i s větším odsazením než váš autorský text). V tom případě už uvozovkami citaci nevyznačujete.
4. 4. Zdroj citace lze uvést v zásadě dvěma způsoby: pomocí *poznámky pod čarou* – pro jejich číslování použijte automatického formátu (Odkazy/ Vložit pozn. pod čarou) – anebo *přímo v textu*, a to v závorce za citovaným úsekem.
4. 4. 1. **Poznámka pod čarou** se vkládá za poslední písmeno slova nebo za interpunkční znaménko věty (*doplňuje Holý³ a dodává ještě...; doplňuje Holý,³ který...; doplňuje Holý.³*). V poznámce pod čarou uvedete plný odkaz na citované dílo v jedné z následujících podob:

a) dílo jako celek: Příjmení autora, iniciála křestního jména: *titul knihy*. Místo vydání, nakladatel, rok vydání, strana (strany). U překladového díla uveďte před místo vydání ještě údaj o překladateli ve formátu: (přel. Iniciála křestního jména, příjmení). Příklady:

Nováková, J.: *Devět kapitol o tak zvaném stříbrném věku římské slovesnosti*. Praha, Nakladatelství ČSAV, 1953, s. 18.

Doležel, L.: *Possible worlds of fiction and history: the postmodern stage*. Baltimore, The Johns Hopkins University Press, 2010, s. 7.

Lucretius (Carus), T.: *O přírodě* (přel. J. Kolář). Praha, Jan Leichter, 1948, s. 13.

b) stať v kolektivní publikaci nebo sborníku: Příjmení autora, iniciála křestního jména: titul statě. In Příjmení editora, iniciála křestního (ed.): *titul publikace*. Místo vydání, nakladatel, rok vydání, strana (strany). Pokud je editorů více, uveďte příjmení a iniciálu křestního jména u všech a připojte (eds.); pokud jsou více než tři, uveďte jen jméno prvního z nich a připojte „a kol.“.

Žytek, J.: Andreas Vesalius, jeho předchůdci a bezprostřední následovníci. In Grim, M., Naňka, O., Černý, K. (eds.): *Anatomie od Vesalia po současnost*. Praha, Grada Publishing, 2014, s. 35.

c) článek v časopisu: Příjmení autora, iniciála křestního jména: titul článku. In *název časopisu ročník/ číslo*, rok vydání, strana (strany).

Žytek, J.: *Caelestis rationis opus: stoicismus v Maniliově eposu Astronomica*. In *Auriga (Zprávy jednoty klasických filologů) 54*, 2012, s. 48.

4. 4. 2. Pokud citujete opakovaně z téhož díla, nemusíte při dalších citacích uvádět znovu plný bibliografický údaj. V poznámce pod čarou postačí uvést jen příjmení a iniciálu křestního jména, zkratku c. d. (= citované dílo) nebo latinskou op. cit. (= opus citatum), odkázat na poznámku pod čarou s plným údajem (v závorce), udat stránku (-y): Flajšhans, V., op. cit. (pozn. 7), s. 34.

Pokud nová poznámka následuje bezprostředně po úplném údaji, postačí odkaz Tamtéž nebo latinské Ibidem a uvedení stránky: Ibidem, s. 35.

4. 4. 3. **Uvedení zdroje přímo v textu** má mnohem jednodušší formát a podobu: do závorek vložených do textu bezprostředně za citovanou pasáž uvedete pouze příjmení autora, rok vydání a za dvojtečku číslo stránky. Příklad:

...tento vliv je nepopiratelný (Holý 1998: 75).

V případě, že týž autor publikoval v témže roce více prací, z nichž citujete, odlišují se tato díla připojením malého písmene k roku vydání, např.:

...tento vliv je nepopiratelný (Holý 1998b: 75).

U opakovaných citací tohoto typu uvádíte odkaz ve stejném formátu.

4. 5. V případě **odkazů na on-line zdroje** postupujte takto: vložte klasickou poznámku pod čarou, uveďte autora článku/textu (ve formátu Příjmení, iniciála křestního jména) a *titul článku/textu* (pokud existují), doplňte text „dostupné z URL:“ a ve špičatých závorkách uveďte adresu stránky. Poté připojte v kulatých závorkách datum, kdy jste danou informaci ze stránky získali. Vzor:

Na metro se čekalo desítky let. Dostupné z URL: <http://www.lidovky.cz/na-metro-se-cekalo-desitky-let-dk1-/zpravy-domov.aspx?c=A070510_104238_ln_praha_glu> (navštíveno 30. 1. 2015).

4. 6. Pro zápis všech citovaných pramenů, odborné literatury a odkazů do závěrečného seznamu literatury vizte bod 5 níže.

5. Seznam použité literatury (a dalších zdrojů)

5. 1. V seznamu uveďte *veškeré* prameny a zdroje, s nimiž jste při psaní práce pracovali.

5. 2. Seznam můžete podrobněji specifikovat na Prameny a Literaturu: *Prameny* představují primární zdroje, které slouží jako výchozí materiál pro vaši práci (texty, které analyzujete, statistické výstupy, originální dokumenty atd.); *Literatura* je odborná literatura, které využíváte při uchopování a zpracování zvoleného tématu.

5. 3. Seznam použité literatury řadíme abecedně podle příjmení autorů.

5. 4. Zdroje v seznamu literatury uvádějte podle vzoru v bodě 4. 4. 1., tj. jako u poznámek pod čarou. On-line zdroje uvádějte podle vzoru v bodě 4. 5.

5. 5. Za seznam literatury můžete v případě potřeby připojit i Seznam vyobrazení (obrázky, fotografie, grafy, schémata). V tom případě seřaďte názvy jednotlivých vyobrazení v pořadí, jak se objevily v textu práce, a uveďte jejich zdroj.

D) Provedení a odevzdání ročníkové práce

Dodržujte vnější náležitosti odevzdávané práce:

1. 1. Černobílý tisk pro text (argument, že v tiskárně došla cartridge, a proto je práce modrá a červená, zde neobstojí); pro obrázky a grafy se předpokládá tisk barevný.

1. 2. Používejte výhradně jednostranný tisk.

1. 3. RP musí být svázána (kroužková vazba, termovazba).

1. 4. Pro titulní stranu RP a další formální náležitosti prosím následujte vzor (vizte přílohu).

1. 5. RP musí být odevzdána v termínu stanoveném vyučujícími.

1. 6. Před odevzdáním finální podoby práce se přesvědčte, že text splňuje všechny předepsané náležitosti a že je pravopisně i stylisticky bezvadný.

PŘÍLOHA

Gymnázium, Praha 6, Arabská 14

Humanitní vědy

ROČNÍKOVÁ PRÁCE



2015

Jan/a Novák/ová

Gymnázium, Praha 6, Arabská 14

Arabská 14, Praha 6, 160 00

ROČNÍKOVÁ PRÁCE

Předmět: Český jazyk a literatura

Téma: PADESÁT ZAJÍMAVÝCH ETYMOLOGIÍ V ČEŠTINĚ

Autor/ka: Jan/a Novák/ová

Třída: 2. A

Školní rok: 2014/2015

Vedoucí práce: Mgr. Karel Karlík

Třídní učitel: PhDr. Alice Nová

Rád/a bych na tomto místě poděkoval/a panu profesorovi Mgr. Karlu Karlíkovi, který byl vedoucím mé ročníkové práce. Děkuji mu za pomoc a vstřícnost během celého psaní a za ochotu korigovat mé nápady i chyby.

Prohlašuji, že jsem ročníkovou práci vypracoval/a samostatně pod vedením Mgr. Karla Karlíka a že jsem poctivě citoval/a všechny použité zdroje a literaturu.

V Praze dne 12. března 2015

____ *Jan/a Novák/ová* ____

vlastnoruční podpis autora

Anotace:

Tato ročníková práce se zabývá etymologiemi vybraných padesáti českých slov. Zkoumaná slova jsou součástí několika tematických okruhů: 1) názvy měsíců a ročních období (16 slov); 2) názvy členů rodiny a výrazy označující blízké příbuzenské vztahy (12 slov); 3) jména nebeských těles, planet a meteorologických jevů (15 slov) a konečně 4) některá základní slovesa (7 slov: *jít, jíst, být, mít, stát, sedět, chtít*). Práce uvádí etymologie jednotlivých výrazů, jejich historii a protějšky v jiných indoevropských jazycích. V závěru práce jsou shrnuta nejdůležitější zjištění, k nimž jsem zkoumáním etymologií došel.